

**KONSTANTIN
PRESLAVSKY
UNIVERSITY
SHUMEN**

**ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
„ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ“**

ФАКУЛТЕТ ПО ХУМАНИТАРНИ НАУКИ

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

**НА СПЕЦИАЛНОСТ „БЪЛГАРСКА ФИЛОЛОГИЯ:
СЕМИОТИКА НА КУЛТУРАТА“**

Област на висше образование: 2. Хуманитарни науки

Професионално направление: 2.1. Филология

Образователно-квалификационна степен: Магистър

Професионална квалификация: Филолог, културолог

Квалификационна характеристика на специалност „Българска филология: Семиотика на културата“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 0	17.07.2026 г.	стр. 1 от 8
---	-----------	------------	---------------	-------------

Квалификационната характеристика на студентите, завършили специалност „Българска филология: Семиотика на културата“ с образователно-квалификационната степен „магистър“ в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, както и учебният план, по който се осъществява подготовката им, са съобразени с Наредба за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър“, „магистър“ и „специалист“, Наредба за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“, Наредба № 15 от 22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, Национална квалификационна рамка на Република България, Национална класификация на професиите и длъжностите, Постановление № 125 от 24.06.2002 г. за утвърждаване Класификатор на областите на висше образование и професионалните направления и с Правилника за структурата и организацията на процеса на обучение в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“.

Квалификационната характеристика представя основните цели на обучението и възможностите за професионалната реализация. Тя е основана на стандартите, залегнали в резолюциите на Съвета на Европа за академично образование.

I. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Основна цел

Специалността „Българска филология: Семиотика на културата“ има за цел да подготвя квалифицирани кадри за различни области на съвременния социален живот, които изискват висше филологическо образование и познания в областта на хуманитаристиката въобще. Освен това програмата си поставя за цел да обучи специалисти, които могат да се адаптират бързо и адекватно към динамичните социални условия, както и към нарастващите изисквания в сферата на хуманитаристиката и в частност на филологията и семиотиката.

2. Допълнителни цели

Специалността „Българска филология: Семиотика на културата“ си поставя за цел да подготвя специалисти, които могат да се справят с редица специфични проблеми, изискващи семиотичен анализ или интерпретация на знаковостта на културните феномени и модели.

Специфични цели

Подготовката по магистърската специалност преследва специфични задачи, свързани с новата материя, която магистрантите трябва да усвоят, и с теоретичните понятия и постановки.

Квалификационна характеристика на специалност „Българска филология: Семиотика на културата“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 0	17.07.2026 г.	стр. 2 от 8
---	-----------	------------	---------------	-------------

Необходимостта от усвояване на нови анализационни техники е свързана с получаването на професионална подготовка в областта на семиотичните проблеми. Обучението цели:

- да се задълбочат теоретическите познания върху фундаментални семиотични проблеми, свързани с филологията и културата;
- да се усвои от магистрите широка база от специализирани знания върху съвременни хуманитарни дисциплини, надграждаща придобитото в бакалавърската степен;
- да се формират професионални умения за компетентно и аналитично отношение към феномените на културата;
- да се придобият умения за работа в интеркултурна и мултиетническа среда, в екип и при динамични социални условия;
- в процеса на обучението да се изградят професионално-личностни качества, способности и мотивация за самообразование и самоусъвършенстване.

Обучаваните имат възможност да посещават (и да участват в) значими културни събития в университетска и градска среда, да анализират артефактите на съвременността и да ги представят. Това се отнася до различни форми на изкуството и науката: театър, литература, живопис, скулптура, инсталации, научни форуми.

Тези възможности способстват за придобиване на адекватен личен опит, който да послужи в бъдещата реализация на магистрите в различни професионални сфери.

Подготовката на магистрантите се проверява по отношение на теоретичните и практическите познания и умения. Изискванията към студентите са оформени съобразно съвременните критерии на висшето образование, като следват:

- ниво на теоретичните познания;
- възможности за прилагане на теоретичната подготовка в практиката;
- работа в екип;
- самостоятелни научни изследвания;
- работа с технически средства (компютърно оборудване и пр.);
- създаване и защита на проекти.

II. КВАЛИФИКАЦИОНЕН СТАНДАРТ

Структура и организация на учебния процес

Преподаването в специалността „Българска филология: Семиотика на културата“ в Шуменския университет е основано на съвременния опит на класическите университети в

Квалификационна характеристика на специалност „Българска филология: Семиотика на културата“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 0	17.07.2026 г.	стр. 3 от 8
---	-----------	------------	---------------	-------------

Европа. Структурата и организацията на учебния план дават възможност за студентска мобилност.

Преподаването в специалността се осъществява в двата учебни формата – задължителни и избираеми дисциплини.

Задължителните дисциплини включват дисциплините, изграждащи теоретичната база от знания по семиотика на културата. Това са дисциплини, които са свързани с основополагащи теми на хуманитаристиката (Семиотика на цветята, Семиотика на историята, Арт фотография, Семиотика на съвременните визуални изкуства, Семиотика на топосите и прототипите в старобългарската книжнина). Към по-конкретни области на знанието се отнасят избираемите дисциплини (Семиотика на меланхолията в литературата на българския модернизъм, Семиотика на храма, Семиотични дивергенции и конвергенции на интернет и литературния дискурс, Семиотична археоастрономия).

Избираемите дисциплини от учебния план разширяват и обогатяват подготовката на студентите, като им предоставят знания по специфични актуални проблеми на семиотичния анализ.

Лекционните курсове и на задължителните, и на избираемите учебни дисциплини се водят основно от хабилитирани преподаватели.

Приравнителните семестри на студентите нефилолози се състоят от дванадесет дисциплини: Теория на литературата, Стара българска литература, Български фолклор, Възрожденска литература I част, Възрожденска литература II част, Нова българска литература, Най-нова българска литература I част, Най-нова българска литература II част, Съвременен български език I част, Съвременен български език II част, Антична литература, Западноевропейска литература.

Списъкът с избираеми дисциплини се актуализира на всеки две години (след всеки завършил курс).

В рамките на следването си студентите от специалността могат да преминат частично обучение в друго висше училище в страната и чужбина, като дисциплините, по които са били обучавани, се приравняват към сходни задължителни дисциплини в учебния план или се признават като избираеми, ако са в тематиката на направлението.

Магистрантите могат да участват в извънаудиторната работа със студентите във Факултета и Университета, като членуват в научни дружества, кръжоци, клубове, екипи и др., да участват в университетските научни проекти, в теренни проучвания и практики. Те могат да представят резултатите от работата си на университетските научни форуми (конференции, четения, кръгли маси) и да ги публикуват по съответния ред.

Квалификационна характеристика на специалност „Българска филология: Семиотика на културата“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 0	17.07.2026 г.	стр. 4 от 8
---	-----------	------------	---------------	-------------

Придобивани знания, умения, компетентности

1. Област и обхват на знанията

Завършилият обучението си в „Българска филология: Семиотика на културата“ специалист притежава:

- фундаментална и специализирана подготовка по различни дисциплини от областта на семиотиката;
- основни познания по филология и културология;
- теоретична и практическа подготовка за семиотичен анализ на различни по тип феномени;
- практическа подготовка за работа със съвременни технически средства и използване на интерактивни практики.

2. Област и обхват на уменията

Специалността „Българска филология: Семиотика на културата“ подготвя у магистрантите умения:

- да прилагат в практиката теоретичните познания, придобити по време на обучението;
- да прилагат семиотичния анализ върху различни по тип културни феномени;
- да актуализират знанията си и да следят за новаторски подходи в сферата на своята професионална област;
- да усъвършенстват практическите си умения;
- да създават научен продукт;
- да разработват проекти в областта на културата;
- да работят в екип.

3. Компетентности (знания и умения, прилагани в практиката)

Компетенциите на завършилите специалността „Българска филология: Семиотика на културата“ са в областта на филологията, литературата, изкуствознанието, образованието, религиознанието:

- професионални компетентности в сферата на обществените науки с акцент върху културата и религията;
- мотивационно-ценностна ориентация, адекватна на конкретната социална среда, съобразена със спецификата на културата;
- действено-практическа компетентност за ефективно приложение на теоретичните знания и бързо и самостоятелно адаптиране към особеностите на конкретната практическа сфера.

Квалификационна характеристика на специалност „Българска филология: Семиотика на културата“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 0	17.07.2026 г.	стр. 5 от 8
---	-----------	------------	---------------	-------------

3.1. Личностни компетентности

Чрез специалността „Българска филология: Семиотика на културата“ се развиват и определени личностни компетенции, които подпомагат социалната реализация на завършилите:

- нагласа за поддържане на активна осведоменост в областта на културата и семиотичните изследвания;
- изградено умение за самообучение и професионално усъвършенстване;
- желание за продължаващо обучение;
- професионална мотивираност за реализацията в областта на културата, образованието, обществените науки;
- развито аналитично мислене, критичност и новаторска нагласа при решаване на проблемите.

3.2. Професионални компетентности

Завършилият специалността „Българска филология: Семиотика на културата“ може:

- да използва научните си познания за знаковия характер на културата в сферата на своята професионална реализация;
- чрез моделите на интердискурсивното и интертекстуалното мислене да изследва връзките между различни дискурси и дискурсивности в сферата на културата, да открива функционалните семантични измерения на тяхното взаимопроникване и диалогизиране;
- при работа в сферите на образованието и културата да интерпретира значенията, които пораждат кореспонденциите между различни кодове в рамките на текста,
- разбран в семиотичния смисъл на понятието (например между библейския код и този на художествената литература и изобразителното изкуство);
- чрез придобитата функционална семиотична ерудираност да разчита архитипните значения на феномени с прагматична идентичност в съвременния свят.
- да работи като учител по български език и литература в средното училище;
- да осъществява професионална практическа дейност във всички видове образователни, медийни, културни и обществени институции на национално и регионално равнище;
- да прилага знания и компетенции от различни сфери на обществения живот при работа в екип;
- да усъвършенства знанията и уменията си за работа със съвременни технически средства.

Квалификационна характеристика на специалност „Българска филология: Семиотика на културата“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 0	17.07.2026 г.	стр. 6 от 8
---	-----------	------------	---------------	-------------

III. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

Завършилият специалността „Българска филология: Семиотика на културата“ може да намери професионална реализация в научни, културни, просветни и социални институции, в областта на масовите комуникации, в учебни заведения (при педагогическа правоспособност) и пр.

Длъжности според актуалната Национална класификация на професиите и длъжностите в Република България (в сила от 1 януари 2011):

- филолог, специалист по въпросите на културата;
- журналист, редактор;
- преподавател в средните общообразователни училища, профилирани гимназии и пр. (след придобита педагогическа правоспособност).

IV. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННАТА СТЕПЕН МАГИСТЪР ПО СПЕЦИАЛНОСТ „БЪЛГАРСКА ФИЛОЛОГИЯ: СЕМИОТИКА НА КУЛТУРАТА“

Срок на обучение:

- 1 година (2 семестъра) за завършилите специалностите Българска филология; Българска филология с библиотечно-информационни дейности и книгоиздаване; Българистика и медии или от проф. направление 1.3. Педагогика на обучението по... с проф. квалификация „Учител по български език и литература“;
- 2 години (4 семестъра) за завършили друга специалност.

Форма на обучение: задочна.

Дипломиране:

Осъществява се в два варианта (по избор):

1. Държавен изпит – писмен;
2. Защита на дипломна работа.

V. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

Завършилият магистърската специалност може:

- да продължи образованието си в образователна и научна степен *доктор*;
- да участва в различни форми на продължаващо обучение през целия си живот;

Квалификационна характеристика на специалност „Българска филология: Семиотика на културата“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 0	17.07.2026 г.	стр. 7 от 8
---	-----------	------------	---------------	-------------

- да придобие педагогическа правоспособност.

Квалификационна характеристика на специалност „Българска филология: Семиотика на културата“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 0	17.07.2026 г.	стр. 8 от 8
---	-----------	------------	---------------	-------------